

Draagvlak voor pensioenhervormingen

15 november 2017

Emmie Lewin, Romke van der Veen en
Niels Kortleve

Legitimiteit is afhankelijk van percepties over:

1. Morele juistheid
2. Vertrouwen in werking/vertegenwoordigers systeem
3. Effecten

Wat stimuleert beleidsverandering?

1. Grote externe druk: crisis
2. Systeemwijziging ipv. inhoudelijke wijziging
3. Nieuw *naast* oud

2 en 3 zorgen voor minder verzet (maar dat is nog geen draagvlak)

Grote rol van *framing* (casinopensioen): het gaat niet om 'feiten' maar om de 'perceptie van die feiten'
(*If men define situations as real, they are real in their consequences*)

Bij de pensioenhervormingen gaat het om draagvlak bij twee publieken:

- de sociale partners
- de deelnemers / het publiek

Wat bevordert draagvlak:

1. Evenwichtige omgang met verschillende belangen
2. Maatvoering bij invoering herzieningen
3. Betrokkenheid sociale partners

Wat helpt niet:

1. Complexiteit
2. Aantasting van (gepercipieerde) rechten
3. Onder druk afgedwongen herzieningen
4. Stapeling van herzieningen

Twee grote bewegingen:

- Langer doorwerken

- Van DB naar DC

Pensioenherziening in het Regeerakkoord

- Het doorsneesysteem wordt afgeschaft
- Aansluiten bij het nieuwe pensioencontract dat de SER ontwikkelt: persoonlijke pensioenvermogens met een collectieve buffer
- Handhaving verplichtstelling
- Een zorgvuldige overstap.
 - De overheid stelt kaders die maatwerk mogelijk maken
 - Tegelijkertijd afschaffen doorsneesysteem en overstap naar persoonlijke pensioenvermogens maakt het makkelijker
 - Het kabinet faciliteert met fiscale ruimte en wetgeving voor invaren

- Los laten formele zekerheid (vgl. "reële contract")
- Los laten doorsneesysteem (vgl. "SER I-B")
- Stap van uitkeringsovereenkomst naar premieovereenkomst; aangevuld met stabiliserende risicodeling tussen generaties
- Premieovereenkomst conform huidige Pw

Beoordeling herzieningen

	Genoodzaakt door crisis	Systeemwijziging	Nieuw naast oud		Evenwichtig met belangen	Maatvoering	Betrokkenheid Sociale partners	Complexiteit	Aantasting rechten	Afgedwongen	Stapelings
Los laten zekerheid											
Los laten doorsnee-systeem											
Van DB naar DC gestabiliseerd											
Van DB naar DC											